

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af kvægbruget på Toftevej 4, 9800 Hjørring

udvidelse fra 278 til 560 DE og nye anlæg

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse
mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed

30. september 2015

Teknik og Miljø
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk
09.17.18-P19-6-15

Indholdsfortegnelse

1. Miljøgodkendelsens omfang	3
1.1. Resumé.....	3
1.2. Offentlighed.....	4
1.3. Klagevejledning m.v.	4
1.4. Gyldighed.....	4
1.5. Meddelelsespligt.....	5
1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen	5
1.7. Ophør.....	5
1.8. Godkendelsens indhold og vurderinger	5
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.1. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen.....	6
2.2. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	6
2.3. Placering i landskabet	7
3. Husdyrholdet og produktionsforhold	8
3.1. Husdyrholdet og staldanlæg	8
3.2. Fodring.....	10
3.3. Ensilage	10
4. Gødningstyper og -håndtering	11
4.1. Husdyrgødning	11
4.2. Fosforindhold i husdyrgødningen.....	13
5. Gener fra husdyrbrugets anlæg	13
5.1. Lugt.....	13
5.2. Fluer og skadedyr.....	14
5.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	15
5.4. Transport.....	15
6. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
6.1. Ammoniakfordampning og naturområder.....	16
6.2. Udbringningsarealer	17
6.3. Fjord og hav	19
6.4. Grundvand.....	20
7. Egenkontrol, management og alternative løsninger	21
7.1. Management og egenkontrol	21
7.2. Alternative løsninger.....	22
8. Bilag	23
Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger).....	23
Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre.....	25
Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	26
Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	35
Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter	39

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Ansøger Anders Østergaard søger om en udvidelse af kvægproduktionen på ejendommen Toftevej 4 fra 278,10 DE til 559,57 DE. I forbindelse med udvidelsen forlænges den eksisterende kostald og en eksisterende lade forlænges med et afsnit til småkalve. Desuden opføres 3 nye plansiloer og en ny gylletank på 3000 m³ i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg.

Miljøgodkendelsen omfatter anlægget og aftalearealer. Øvrige ejede og forpagtede udbringningsarealer tilknyttet CVR nr. 21797944 er tidligere godkendt i forbindelse med miljøgodkendelse den 8. juni 2009 af ejendommen Kjøhlholmvej 81. Husdyrtrykket på de ejede og forpagtede arealer ændres ikke.

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse Bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet samme CVR nr.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsssystem første gang den 17.03.2015. Ansøger ansøgte om en næsten identisk udvidelse af produktionen og nye anlæg, og kommunen udmeldte miljøgodkendelse 05.11.2011. Denne godkendelse blev imidlertid ikke udnyttet inden tidsfristens udløb i oktober 2014. Derfor er der behov for en ny ansøgning og godkendelse.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler¹. Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Etablering af skrabere på spalter i stalden (*vilkår 3.1.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.2.*)
- Fodring (*vilkår 3.2.1.*)
- Placering af markstak med ensilage (*vilkår 3.3.1. & 3.3.2.*)
- Pumpning af gylle fra beholder til gyllevogn (*vilkår 4.1.1.*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.2.*)
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 4.1.3.*)
- Dybstrøelse (*vilkår 4.1.4.*)
- Sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks (*vilkår 6.3.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

- Når Kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter / efterafgrøder / kvælstofkvote er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Til dokumentation for at gylle leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af gylle.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne godkendelse.

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 01.07.2015. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 11.08.2015 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 28. oktober 2015

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

1.4.1. Godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejder er igangsat inden 3 år fra denne afgørelse er meddelt.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

Ansøger ønsker en 5 års investeringsperiode.

1. etape: Tilbygning til den eksisterende kostald og kalveafsnit i forlængelse af laden
2. etape: Ny gylletank på 3000 m³.
3. etape: Der opføres nye plansiloer.

Miljøgodkendelsen forventes udnyttet indenfor 5 år fra den endelige miljøgodkendelse foreligger. Ansøger forventer at påbegynde 1. etape i 2016 og afslutte indenfor 1 år. Der indsættes dyr når byggeriet er færdigt og der forventes fuld produktion indenfor 2 år efter afslutning af etape 1. Idet udvidelsen sker ved eget tillæg er det ikke muligt at udnytte miljøgodkendelsen inden for de normale 2 år.

1.5. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår².

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare².

1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering². Den første regelmæssige vurdering af denne miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

1.7. Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspreddning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en ansvarlig nedlukningsplan.

1.8. Godkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Technology) .

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUDirektivets krav herom.

Der skal redegøres for BAT på følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

² jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

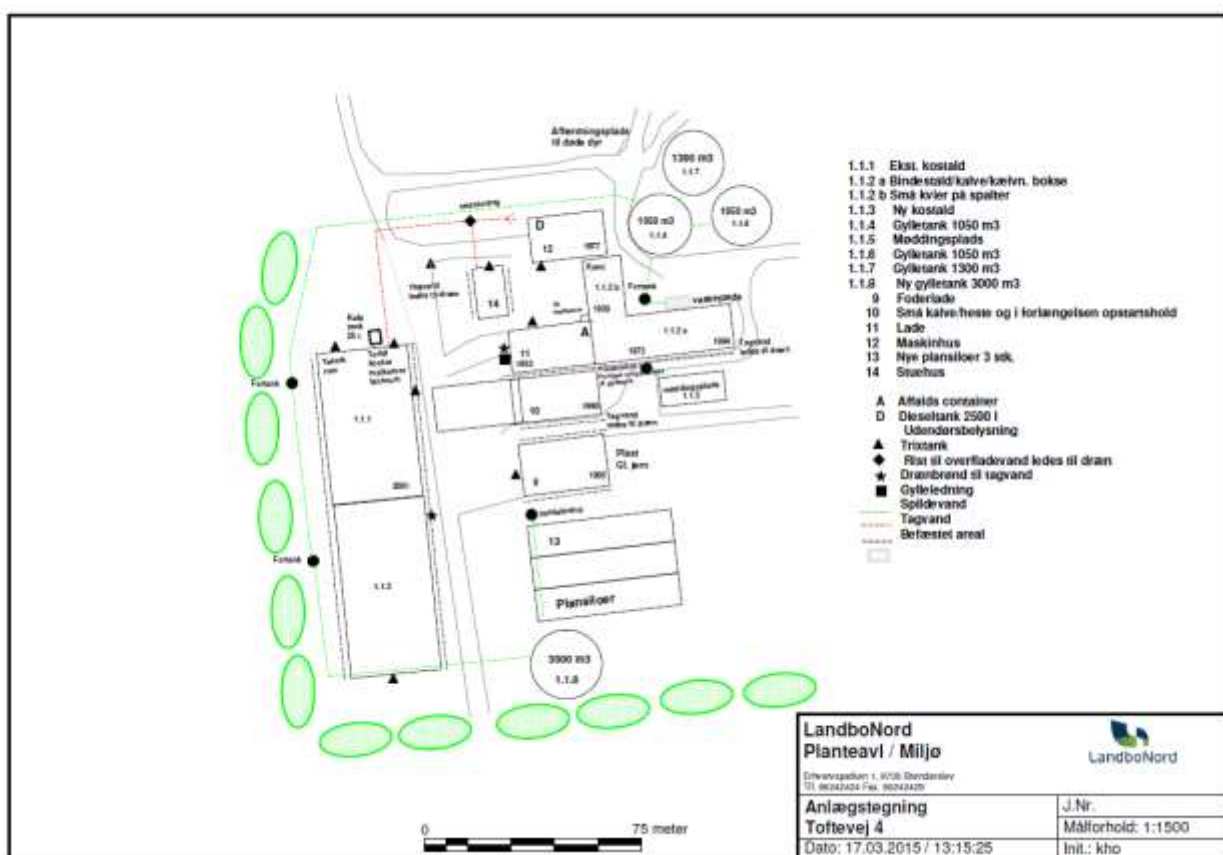
Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om opførelse af ny kostald på ca. 1.800 m² i forlængelse af den eksisterende. Bygningen udføres med halvmur i grå sten og gardiner i siden samt med gråt eternittag – tilsvarende den eksisterende stald. Den eksisterende ladebygning forlænges med ca. 30 m og indrettes til opdræt. Der etableres 3 nye plansiloer og en ny gyllebeholder på 3.000 m² i tilknytning til eksisterende anlæg.

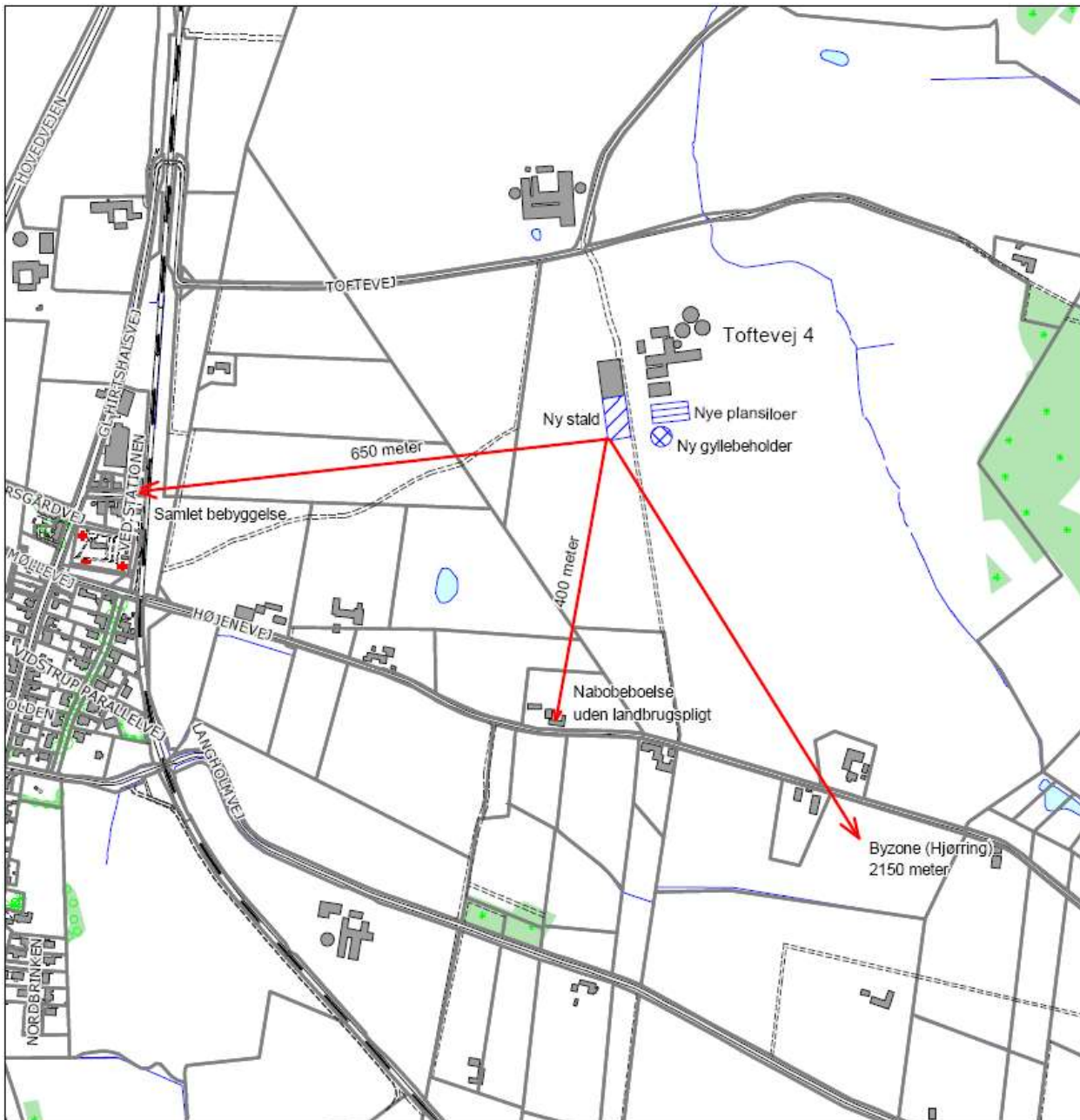
Ansøger oplyser, at der anlægges skærmende beplantning mod vest og syd.

Anlægstegning. Ny kostald 1.1.3. Nyt staldafsnit til opdræt: Forlængelsen mod vest af 10. Nye plansiloer 13. Ny gyllebeholder 13. Større tegning ses i bilag 2

2.2. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbruget er placeret med ca. 270 meter til nærmeste beboelse, der ligger nord for den nye staldbygning. Afstanden skal måles fra nærmeste staldbygning til nærmeste punkt på beboelse. 400 meter syd for den nye staldbygning findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er 'Vidstrup' der er beliggende ca. 650 meter vest for ejendommens anlæg. Der er 2150 meter til nærmeste byzone, 'Hjørring'.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Vilkår:

2.3. Placering i landskabet

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) i området, hvor husdyrbruget er placeret.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. I såvel den eksisterende kostald (1.1.1) som det nye staldafsnit (1.1.3) skal der foretages skrabning hver anden time. Skraberen skal være forsynet med timer

3.1.2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet	Antal mdr. på græs pr år - udenfor udbringningsarealet
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv	1.1.1	*	175	265,78	0	0
Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	*	5	7,59	0	0
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1.1.2	5-7mdr.	20	6,16	0	0
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	0-5mdr.	55	14,39	0	0
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	1.1.2	40-60 kg	150	1,96	0	0
Voksen årshest, 500-700 kg	1.1.2	*	5	2,17	0	6
Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3	10.200 kg mælk	140	212,62	0	0
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	1.1.3	5-7 mdr.	7	3,33	0	0

<i>Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)</i>	10	*	30	45,56	0	0
Dyreenheder i alt				559,57		

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunen vurderer endvidere med udgangspunkt i Miljøstyrelsens "Notat³ vedr. ammoniak-emission krav i malkestalde", at ansøger kan vælge en anden gulvløsning i den nye kostald, end den der er oplyst, uden krav om tillæg eller ny godkendelse. Det er dog en betingelse at der ændres til en af de 8 gulvløsninger, der fremgår af notatet, idet de alle har et emissionsniveau på $\leq 4\%$.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har foretaget denne beregning af BAT-niveauet for produktionen:

	Antal årsdyr	Vejledende ammoniakemission	
		Kg N/ år / dyr	kg N/år
Malkekøer i eksisterende stalde	175	9,8	1.715
Kvier i eksisterende stalde	27	4,54	123
Småkalve på dybstrøelse	55	2,92	161
Malkekøer på dybstrøelse	35	10,04	351
Malkekøer i nyt staldafsnit	140	7,31	1.023
Kvier i nyt staldafsnit	7	1,77	12
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være			3.385

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet, at der vil være en emission fra den ansøgte produktion på 3.740 kg N/år.

Det nye staldafsnit lever op til BAT-niveauet, idet det indrettes med fast gulv i henhold til normerne, herunder skarbning mindst hver anden time. Ansøger har undersøgt, hvilke BAT-godkendte teknologier, der evt. kunne anvendes for at leve op til det samlede BAT-niveau.

Ansøgers konsulent skriver herom:

³http://mst.dk/media/mst/66774/Notat_DK_MST_Glatte_Gulve1.pdf

Præfabrikeret drænet gulv

Tilbygningen til kostalden opføres med fast drænet gulv, der betragtes som BAT. En evt. ændring af gulvet i den eksisterende kostald til fast drænet gulv, beregnes at ville koste 200 kr. /kg reduceret N og ansøger betragter derfor ikke dette som BAT.

Etablering af skrabere på spaltegulvet i sengestald hos kvier

Da der går meget få kvier i dette staldafsnit vil omkostningen pr. kg reduceret N være 827 kr. Ansøger betragter derfor ikke dette som BAT.

Luftrensning

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle af produktionsbygningerne er med naturlig ventilation.

Forsuring

Der etableres ikke forsuring på ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Idet der er tale om en stalddtype med fast gulv, vil der kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1 %. Der er dermed en begrænset miljømæssig effekt ved etablering af forsuring.

Kommunen anerkender disse begrundelser, og tilføjer, at en omkostning på over ca. 100 kr pr. kg reduceret N (kvælstof) ifølge Miljøstyrelsens vejledning er ude af proportioner med effekten.

Sammenholdes ansøgers tiltag med BREF-dokumentet, vurderer kommunen derfor, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. staldindretning.

3.2. Fodring

3.2.1. Den totale foderration skal bestå af minimum 25 % græs i gennemsnit på årsbasis. Dokumentation for opfyldelse af dette vilkår skal fremgå af foderplaner eller lignende.

Hvis den totale foderration består af minimum 25 % græs i gennemsnit over året), skal anlægget kun opfylde krav om en generel reduktion af ammoniakfordampningen på 15 %⁴. Ansøger har afkrydset dette tiltag i ansøgningen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

3.3. Ensilage

Vilkår:

3.3.1. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse.

3.3.2. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Der opbevares ensilage i køresiloer ved ejendommen. I forbindelse med udvidelsen etableres yderligere 3 køresiloer (se anlægstegning). Derudover vil der ved behov blive opbevaring af ensilage i markstakke i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke. Kraffoder, korn, mineraler m.m. opbevares i siloer og som sækkevarer.

⁴ Se vejledningen til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunen vurderer, at især etableringen af nye ensilagesilo giver mindre risiko for forurening af jord og vandmiljø med næringsstoffer samt færre gener for trafikanterne, da hjemtransporten af ensilage koncentrerer på få sammenhængende timer.

Der kan blive behov for opbevaring af ensilage i marken i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke. For at minimere risikoen for udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet og eventuelle grundvandsdepoter, er der stillet vilkår om hvor længe og hvor tit en markstak må ligge på samme sted

Kraftfoder, korn, mineraler m.m. opbevares i siloer og som sækkevarer.

4. GØDNINGSTYPER OG -HÅNDTERING

4.1. Husdyrgødning

Vilkår:

4.1.1. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles.

4.1.2. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

4.1.3. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 242 DE. Aftalen skal kunne fremvises, når Kommunen forlanger det.

4.1.4. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er kvæggylle og dybstrøelse. Der produceres i alt på ejendommen 9.370 tons gylle og 690 tons dybstrøelse pr. år. En del af opdrættet huses på adressen Kjølholmvej 81, der også ejes af Anders Østergaard.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Regnskab for husdyrgødning	DE
Kvæggylle produceret – Toftevej 4 og Kjølholmvej 81	516
Dybstrøelse produceret - Toftevej 4 og Kjølholmvej 81	119
Kvæggylle afsat til Jerupvej 757	-115
Kvæggylle afsat til biogasanlæg	-242
I alt (til udspreddning på ejede og forpagtede arealer)	278

Der er stillet vilkår vedr. pumpning af gylle for at undgå spild og dermed risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er på samme måde at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 9.366 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholderne. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 7.400 m³, hvilket svarer til 9,4 måneders opbevaring.

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Gyllebeholder	1.1.4	1990	1050	Flydelag
Gyllebeholder	1.1.6	1994	1050	Flydelag
Gyllebeholder	1.1.7	2001	1300	Flydelag
Lejet gyllebeholder	A	*	1.000	Flydelag
Ny gyllebeholder	1.1.8	*	3000	Flydelag
I alt			7.400	

Placeringen af gyllebeholderne på ejendommen fremgår af oversigtstegningen i Bilag 2.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ansøger har forholdt sig til spørgsmålet om fast overdækning:

Da der normalt er etableret et godt flydelag på en kvæggylletank, er der en meget beskedent ammoniakreducerende effekt ved at etablere en telt overdækning på gylletanken. Beregninger viser at omkostningen pr. kg reduceret N vil være 261 kr. Ansøger betragter derfor ikke dette som BAT.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Dybstrøelsen opbevares på eksisterende møddingsplads med fast bund og afløb til gylletank. Møddingspladsens placering fremkort af oversigtstegningen i Bilag 2.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Kommunen anerkender ansøgers begrundelse for ikke at vælge fast overdækning på den nye gyllebeholder, idet en omkostning på over ca. 100 kr pr. kg reduceret N (kvælstof) ifølge Miljøstyrelsens vejledning er ude af proportioner med effekten.

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

4.2. Fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralisk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledning fra malkekvægsbesætninger.

5. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

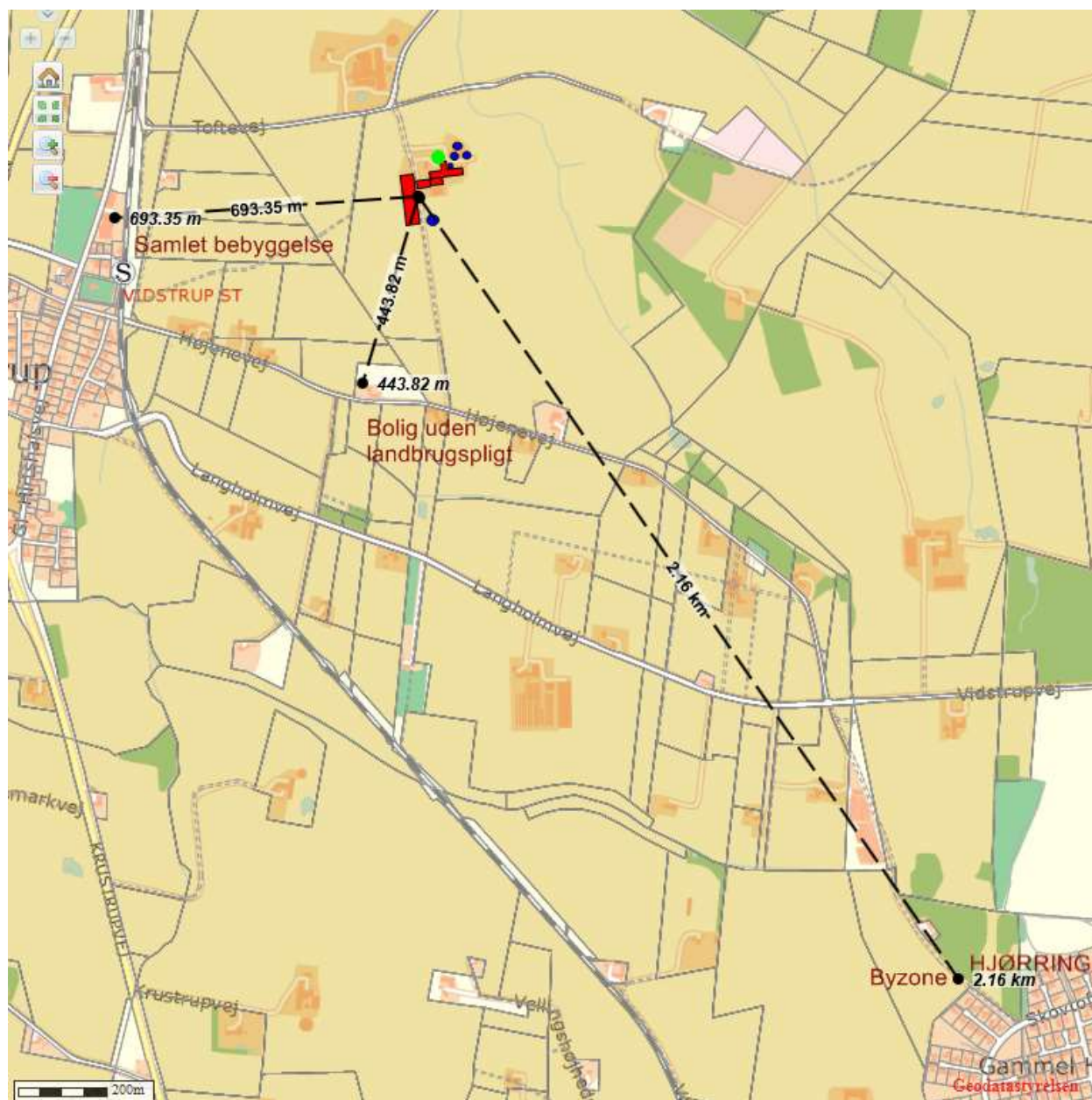
5.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	342	2.160
Samlet bebyggelse	227	693
Enkelt bolig	96	444

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste "områdetyper" ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra de naturligt ventilerede stalde. Lugtgenerne fra staldene kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr. Kommunen vurderer, at lugt fra forsøringsanlægget ikke bliver til gene, når det drives som foreskrevet.

5.2. Fluer og skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige

situationer. Ansøger har oplyst, at han generelt følger miljøstyrelsens "Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr", herunder at fluelarver i kalveboksene bekæmpes med fluemidler.

Det er husdyrbrugets almindelige pligt, at holde stalde, lagre og andre anlæg i forsvarlig rottesikret stand. Derudover holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, som derefter anviser bekæmpelse.

Døde dyr opbevares indtil de bliver afhentet, efter reglerne i bekendtgørelsen herom⁵. Ansøger har oplyst, at døde konkret opbevares på særlig plads, hvorfra de afhentes til DAKA.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, gyllepumper, foderanlæg samt den daglige brug af traktor og transportere til og fra ejendommen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene. Hovedparten af de stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Da der er mere end 300 m til nærmeste nabo, vurderer kommunen, at Miljøministeriets vejledende støjgrænser i alle tilfælde er overholdt. Det giver derfor ingen mening, at stille nærmere vilkår om støjgrænser.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transportere til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transportere til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af mælk samt gylletransportere sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transportere fremgår af Bilag 1.

⁵ Bek. 558 af 01-06-2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

6. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

6.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 15% for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsen påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2006 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget og vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2006⁶.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.029 kg N/år i nudrift og 3.740 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 711 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur). Der er to overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur) og flere mindre overdrev, moser og hede beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven (kategori 3-natur)

Det ansøgte projekts samlede belastning af med ammoniak er i de to kategori 2-overdrev beregnet til 0,4 i begge tilfælde (punkt 3 og 5 i nedenstående kort). Da lovens krav er en maksimal totalbelastning fra projektet på 1,0 kg N/ha/år, er kravet overholdt.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 3 udvalgte naturpunkter (pant 1,2 og 4 i nedenstående kort) er beregnet til 0,1-0,6 kg N/ha per år. Lovens krav om maksimal merbelastning på 1,0 kg N/ha/år er således overholdt.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral/negativ effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- ikke vil påvirke kategori 2-naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens eller heder, moser og overdrev (kategori 3-natur).
- vil have en neutral/negativ effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- ikke vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

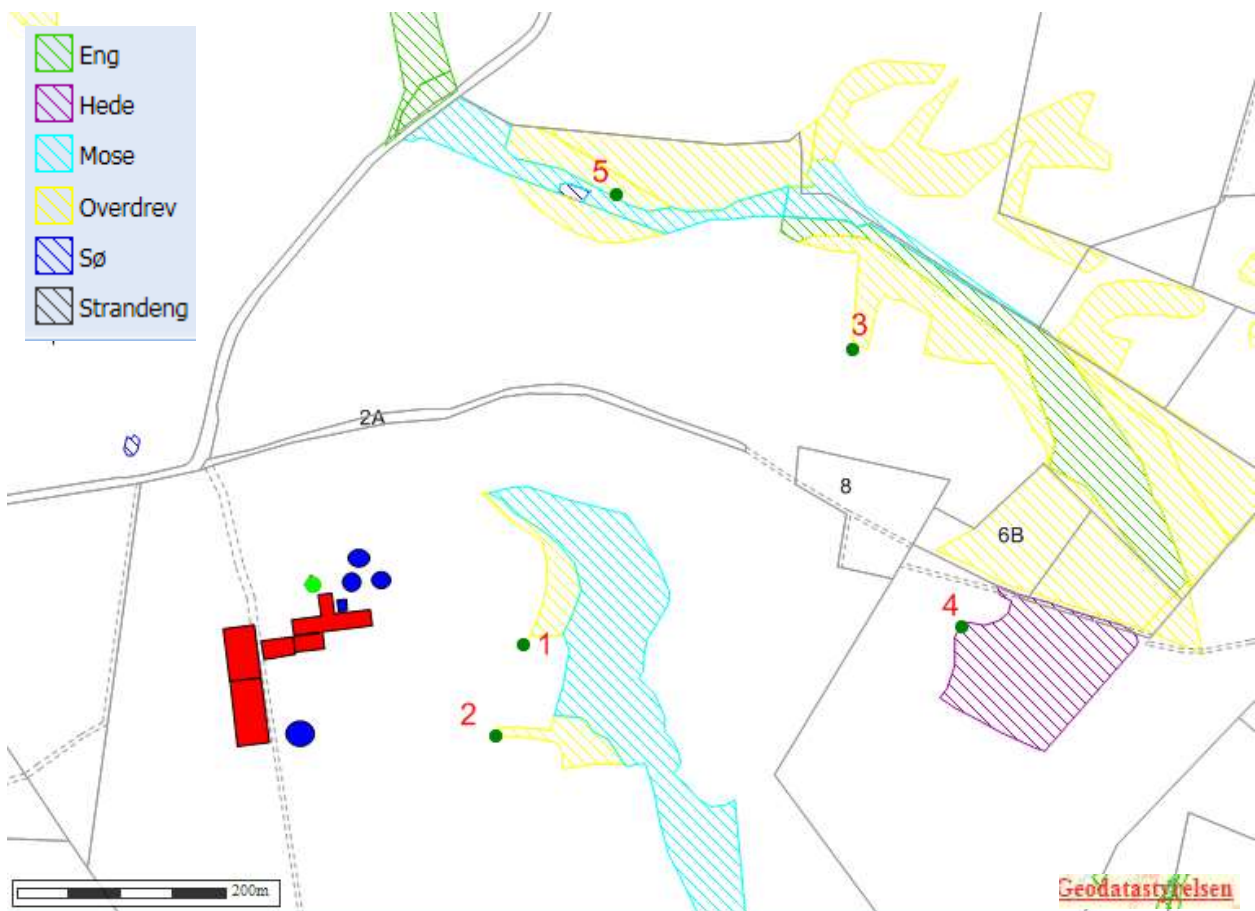
I nærheden af udbringningsarealerne er der ingen Natura 2000 områder, men flere overdrev, heder, moser, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kommunen vurderer, at udbringning af husdyrgødning på arealerne:

- vil have en neutral på Natura 2000 områder
- vil have en neutral på arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrgodkendelseslovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3.

⁶ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Kommunen vurderer samlet, at udbringning af husdyrgødning på arealerne kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5 (rød prik).

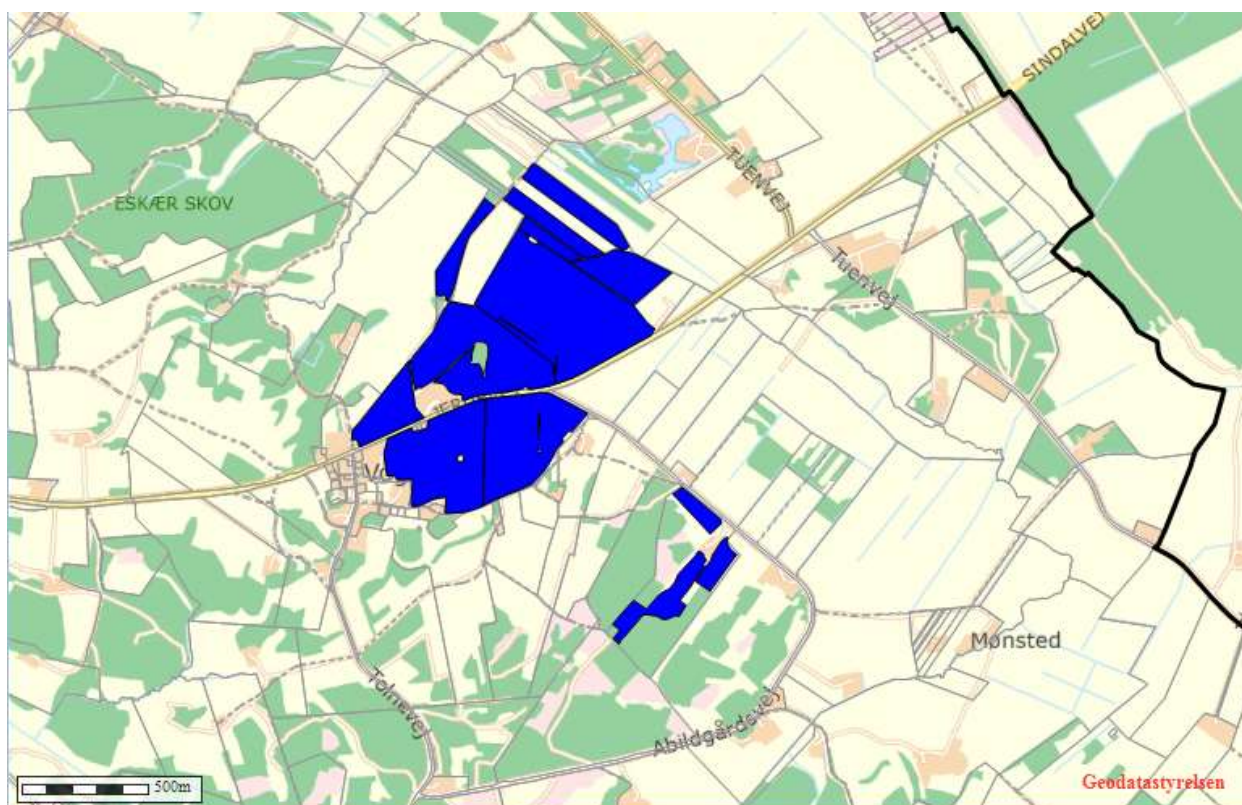
Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 3.

6.2. Udbringningsarealer

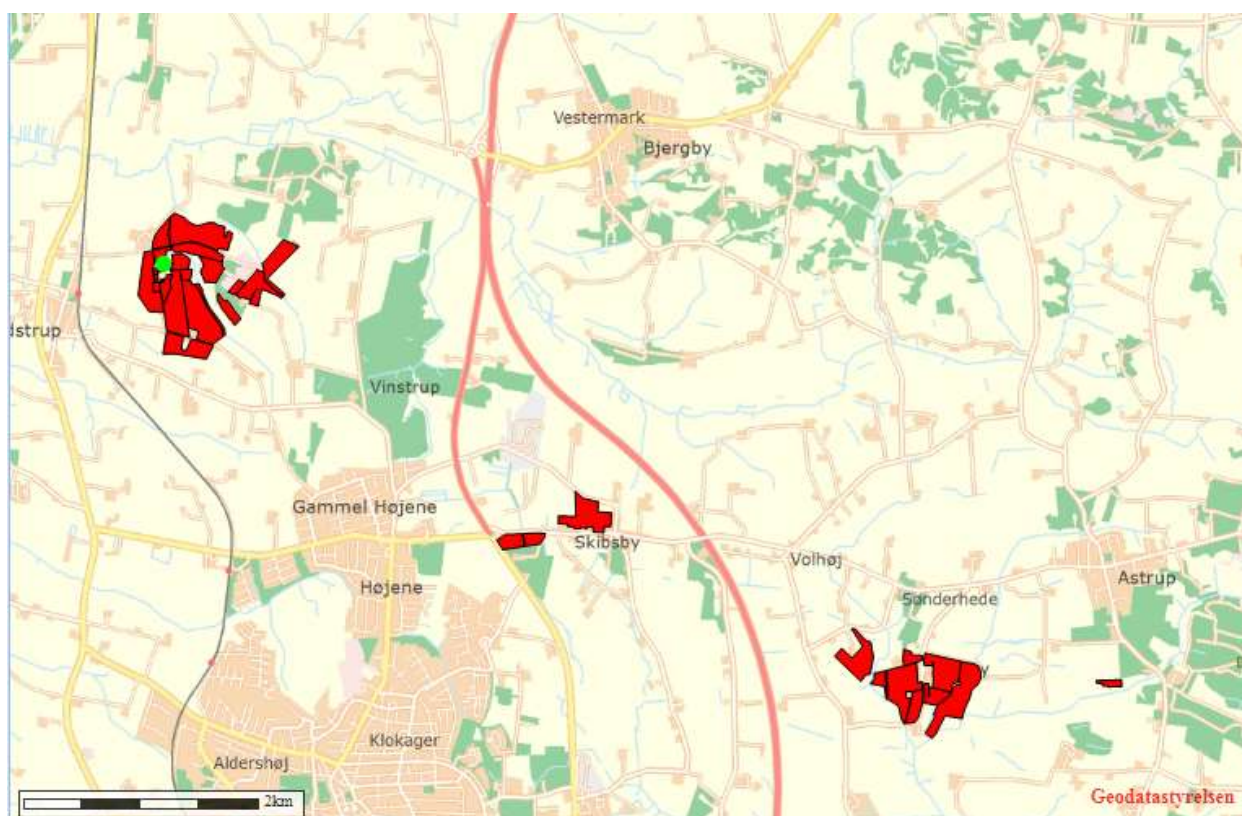
Til bedriften hører 121 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Arealerne er ifølge ansøger fratrukket eventuelle randzoner. De ejede og forpagtede arealerne modtager gylle fra op til 2,3 DE/ha.

Der indgår samtidig 82 ha udspretningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. Ifølge husdyrlovens § 16 stk. 2 kan aftalearealer ikke indgå i en godkendelse, hvis det vurderes, at afsætning af husdyrgødning på disse vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der kan nemlig ikke stilles de nødvendige vilkår til driften af arealerne i godkendelsen, fordi arealerne ejes af en anden person. Sådanne arealer skal i stedet have en særskilt §16-godkendelse, som ejeren af arealet skal anmode om.

Kommunen har vurderet aftalearealerne separat. Kommunens vurdering er, at aftalearealernes påvirkning på omgivelserne, herunder udvaskningen til Kattegat (se vurderingen i afsnit 6.3. "Fjord og hav") ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Der er således ikke behov for at stille vilkår til driften af aftalearealerne, og kommunen har vurderet, at de kan indgå i godkendelsen, uden at der udarbejdes en særskilt § 16 areal-godkendelse jf. husdyrloven.

Aftalearealer, Jerupvej 757. Afvander til Kattegat

Egne udbringingsarealer. Afvander til Skagerak

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3. Fjord og hav

Vilkår:

6.3.1. På bedriften må ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 80 svarende til et K12 sædskifte, jf. 0

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Den detaljerede vurdering ses i bilag 4.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Skagerrak omfatter flere habitatområder.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har været stigende i perioden 2007 til 2014.

Det er kommunens vurdering, at projekt kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

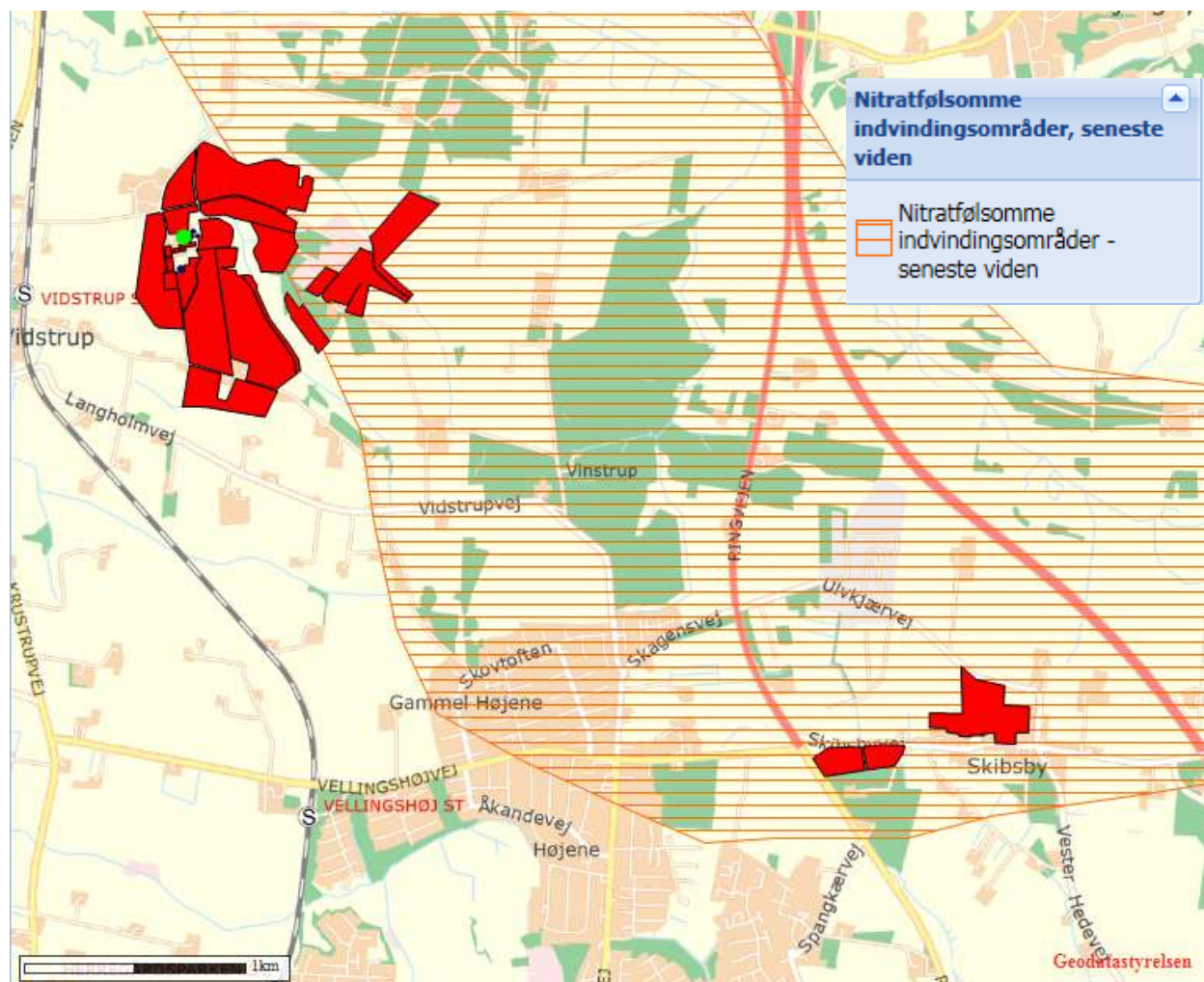
Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug. Det stillede vilkår sikrer at udvaskningen højst er på niveau med planteavlbrug.

6.4. Grundvand

41,5 ha af de ejede udbringningsarealer ligger i nitratfølsomt indvindingsopland for grundvand. Er er udarbejdet en indsatsplan for området (Hirtshals OSD3)

Udbringningsarealerne og deres overlap med nitratfølsomt indvindingsområde

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg nitrat/liter. Det ansøgte projekt øger udvaskningen fra 62 til 65 mg nitrat pr. liter. Men i henhold til miljøstyrelsens vejledning, kan der ikke stilles krav om, at udvaskningen skal være mindre end fra et planteavlbrug i samme område.

Den aktuelle indsatsplan stiller ikke skærpede krav i forhold til husdyrgodkendelsesloven.

Med vilkåret nævnt under "Fjord og hav" viser beregningen i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen vil være 65 mg/l i ansøgte drift. Tilsvarende beregninger med ren planteavl på samme arealer viser, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen vil være 70 mg/l. Udvasningen, når jorden tilføres husdyrgødning, er således lavere, end hvis jorden drives uden husdyrgødning, og kravet er således opfyldt.

7. EGENKONTROL, MANAGEMENT OG ALTERNATIVE LØSNINGER

7.1. Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen der offentliggøres omkring 1.april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år)*
- *Der er tilknyttet fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov*
- *Der udarbejdes Endages FoderKontrol (EFK)*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.*
- *Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Køletanken tæthedsprøves hvert år af et autoriseret kølefirma.*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb. Der er vandforsyning fra lukket system. Der leveres mælk til Arla og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården (www.arlafoods.dk/arlagarden), der stiller en række krav til de daglige rutiner på ejendommen*

Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v.. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

I forbindelse med ansøgningen er der derudover indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkilder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i Bilag 1.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

7.2. Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i kursiv.

I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for udvidelse af produktionen. Med stigende omkostninger inden for de fleste områder skal der produceres stadig mere for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt at produktionen løbende skal udvides. Derudover er der bedre muligheder for at tiltrække og fastholde udefra kommende arbejdskraft med en større produktion i nye og arbejdsvenlige produktionsanlæg.

0-alternativet vil medføre, at ejendommens produktion stagnerer. Det er et absolut must at husdyrholdet på ejendommen kan udvides for at kunne udbygge gode produktionsresultater og fortsætte produktionen på stedet.

8. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 75897	Dato 17/3 2015
Oplysninger om ejendommen Toftevej 4		

B. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	50	50	trixtank/nedsivn	trixtank/nedsivn
Vaskeplads	-	25	-	gylletank
Tagvand fra stalde	2900	4415	ledes til dræn/terræn	ledes til dræn/terræn
Malkestald/mælkerum	595	1100	gylletank	gylletank
Ensilagepladser	-	1150	-	samlebrønd
Bemærkninger: Der er indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden				

C. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	15.000 l	15.000 l	Maskinhus, 2006, 2500 l
Smøreolie	400 l	400 l	Maskinhus
Kunstgødning	Forbrug reguleres i h.t. kvælstofkvote		hvis lager maskinhus
Indkøbt foder	730 t	1460 t	Foderlade
Pesticider	Forbrug registreres i sprøjtejournal		Kemirum
Reng. + desinfekt.	550 l	935 l	Malkerum
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	155.000 kwh	265.000 kwh	
Drikkevand og vaskkevand (drift)	10.500 m ³	17.800 m ³	
Andet			
Bemærkninger:			

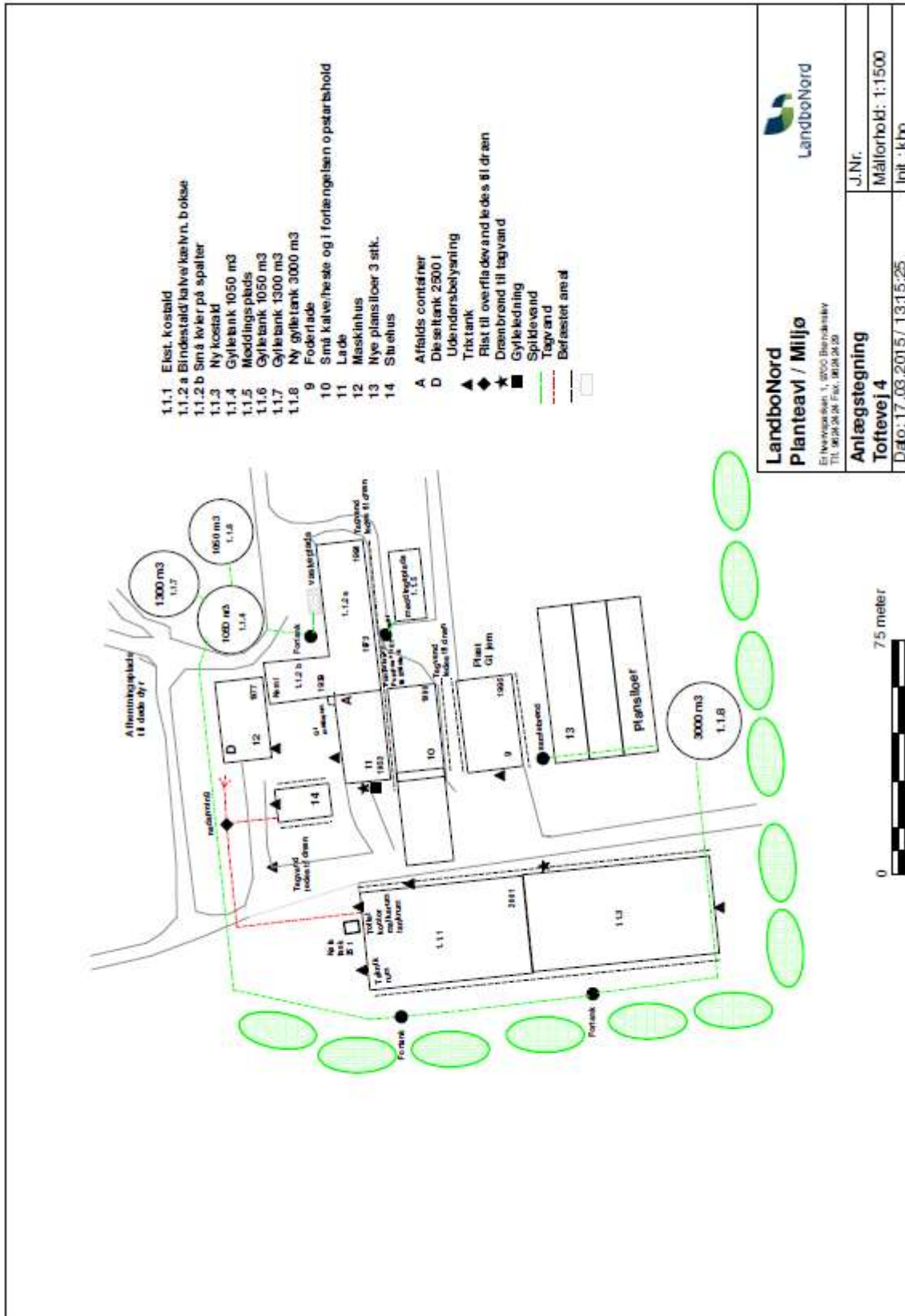
D. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr						
- 2-ugers tyrekalve	90 Stk.	150 Stk.	4 Stk.	6 Stk.	25 Stk.	25 Stk.
- Kvier til kviehotel	90 Stk.	150 Stk.	10 Stk.	10 Stk.	9 Stk.	15 Stk.
- Kvier fra kviehotel	90 Stk.	150 Stk.	5 Stk.	5 Stk.	18 Stk.	30 Stk.
- Køer til slagteri	85 Stk.	140 stk.	22 stk.	22 stk.	4 stk.	7 Stk.

Døde dyr + dødfødte kalve	25	45	1	1	25	45
Indkøbt foder	730 t	1460 t	12 t	30 t	61	49
Gylle	2222 m ³	6000 m ³	20 t	20 t	112	300
Gylle lastvogn	2000 m ³	3300 m ³	40 t	40 t	85	50
Dybstrøelse	170	343	12 t	12 t	15	29
Halm fra mark	650 stk rundballer	1000 stk rundballer	14 stk	14 stk	47	72
Dieselolie	15.000 l	15.000 l	2.500 l	2.500 l	6	6
Andet						

E. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	container	Kommunal ordning
Døde dyr	Se bilag 2	DAKA
Landbrugsplast	container	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	container	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	kemirum	modtagestation
Emballage fra sprøjtemidler	container	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	kemirum	modtagestation
Spildolie	maskinhus	modtagestation/serviceværksted
Oliefiltre	maskinhus	modtagestation/serviceværksted
Akkumulatorer	maskinhus	modtagestation/serviceværksted
Jern/metal	se bilag 2	Produkthandler
Spraydåser	maskinhus	modtagestation
Lysstofrør	maskinhus	modtagestation
Elektronisk affald		genbrugsplads
Bemærkninger:		

F. Støjklider			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation		naturlig	
Malkekarrusel	2x3,5 time om dagen		
Foderanlæg	2 timer om dagen		
Kompressor	efter behov		
Gyllepumper	6 timer en gang om ugen		
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁷. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁸. Endvidere har Kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁹. Herved har Kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹⁰.

Kommunens vurdering af udvidelsen påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2006 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget og vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2006¹¹.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹².

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹³.

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammen-

⁷ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹⁰ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹¹ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹³ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

sætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegningsområde som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.029 kg N/år i nudrift og 3.740 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 711 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å (EF-habitatområde nr. 6), der ligger omkring 4 km nordvest for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, og alle ligger mere end 4 km. fra Natura 2000- områder.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret kategori 2-overdrev (Fig. 1).

Naturpunkt 3:

Et overdrev (pkt. 3), der er over 2,5 ha og er dermed kategori 2-natur.

På arealet er den rødlistede art Plettet kongepen registreret, som siden 1999 kun er fundet på 8 andre lokaliteter i hele landet. Denne registrering må derfor betegnes som opsigtsvækkende. Foruden Plettet kongepen er der noteret en lang række positive arter (Tabel IV) og fire særligt

værdifulde positive arter for naturtypen (Alm. enghavre, Tandbælg, Bægerlav sp. og Rensdyrlav sp.). Både bægerlav og rensdyrlav optager deres næringsstoffer fra luft, støv og regn. De er ikke i stand til at forhindre denne optagelse og er derfor meget følsomme overfor luftforurening. Overdrevet vurderes således at have en god naturtilstand.

Arealet ligger i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009, og har en stor værdi i områdets naturnetværk. Lokaliteten vurderes på baggrund af naturtilstand og planstatus at have en høj målsætning og være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,3 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan derfor være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,4 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Naturpunkt 5:

Et overdrev (pkt. 5), der er over 2,5 ha og er dermed kategori 2-natur.

Arealet ligger i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009, og har en stor værdi i områdets naturnetværk. Lokaliteten vurderes på baggrund af naturtilstand og planstatus at have en høj målsætning og være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak.

Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,3 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan derfor være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,4 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Kategori 3- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev og hede er de mest følsomme naturtype for ammoniakbelastning indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha per år, men kan dog efter konkret vurdering tillade mere end 1 kg N/ha per år.

Naturpunkt 1:

Et overdrev på ca. 0,3 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. På arealet er der i alt registreret 29 arter (Tabel II), heraf fire positive arter for naturtypen (alm. brunelle, Håret høgeurt, Alm. kamgræs og Knold-rottehale). Overdrevet har stort set ligget udyrket hen siden 1960'erne og naturtilstanden vurderes at være moderat.

Arealet ligger i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en middel målsætning og være moderat følsomt over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 12,5 – 17,5. Da målsætningen for området er middel, er tålegrænsen efter kommunens skøn 15,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,5 kg N/ha per år. Den midterste tålegrænse for naturtypen er derfor ikke overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Ved udvidelsen tilføres 0,3 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Naturpunkt 2:

Et overdrev på ca. 0,28 ha, på meget stejle nord- og østvendte tørre skrænter, som på baggrund af besigtigelse vurderes at være omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. På arealet er der registreret en høj artsdiversitet med hele 69 arter i alt. Heraf er 4 arter særligt værdifulde positive arter (Alm. enghavre, Tormentil, Hundeviold og Bægerlav sp.), som alle er ekstremt følsomme overfor negative påvirkninger, der forringer naturtypen (herunder kvælstofbelastning). Desuden er der registreret 19 positive arter (Tabel III). Heriblandt er Lav skorsonér værd at nævne, som er i lettere tilbagegang i hele landet pga. tilgroning af dens levesteder.

Overdrevet har aldrig været opdyrket eller gødsket, da skrænterne er for stejle hertil. Grunden til at der forekommer hele 17 problemarter på arealet (Tabel III), er derfor højst sandsynligt den høje baggrundsbelastning i området. Overdrevet vurderes at have en god naturtilstand. Det trues dog af tilgroning som følge af næringsstofbelastning og manglende græsning.

Arealet ligger i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand og planstatus vurderes overdrevet at have en høj målsætning og være yderst følsomt over for afsætning af ammoniak. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge i intervallet: 10,0 – 12,5. Da målsætningen for området er høj, er tålegrænsen efter kommunens skøn 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,5 kg N/ha per år. Den nedre tålegrænse for naturtypen er derfor overskredet ved den generelle baggrundsbelastning.

Ved udvidelsen tilføres 0,6 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Naturpunkt 4:

En hede på ca. 1,3 ha.

Arealet ligger i område udpeget til særligt værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2009. På baggrund af naturtilstand (middel) og planstatus vurderes overdrevet at have en middel målsætning. Naturtypens tålegrænse vurderes på denne baggrund at ligge på 15 kg N/ha/år. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,5 kg N/ha per år.

Ved udvidelsen tilføres 0,6 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Konklusion

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1 - 5) (Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vand-salamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret

mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 3 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å (EF-habitatområde nr. 6), der ligger omkring 4 km nordvest for driftsbygningerne.

Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder. Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løgfrø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odde og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

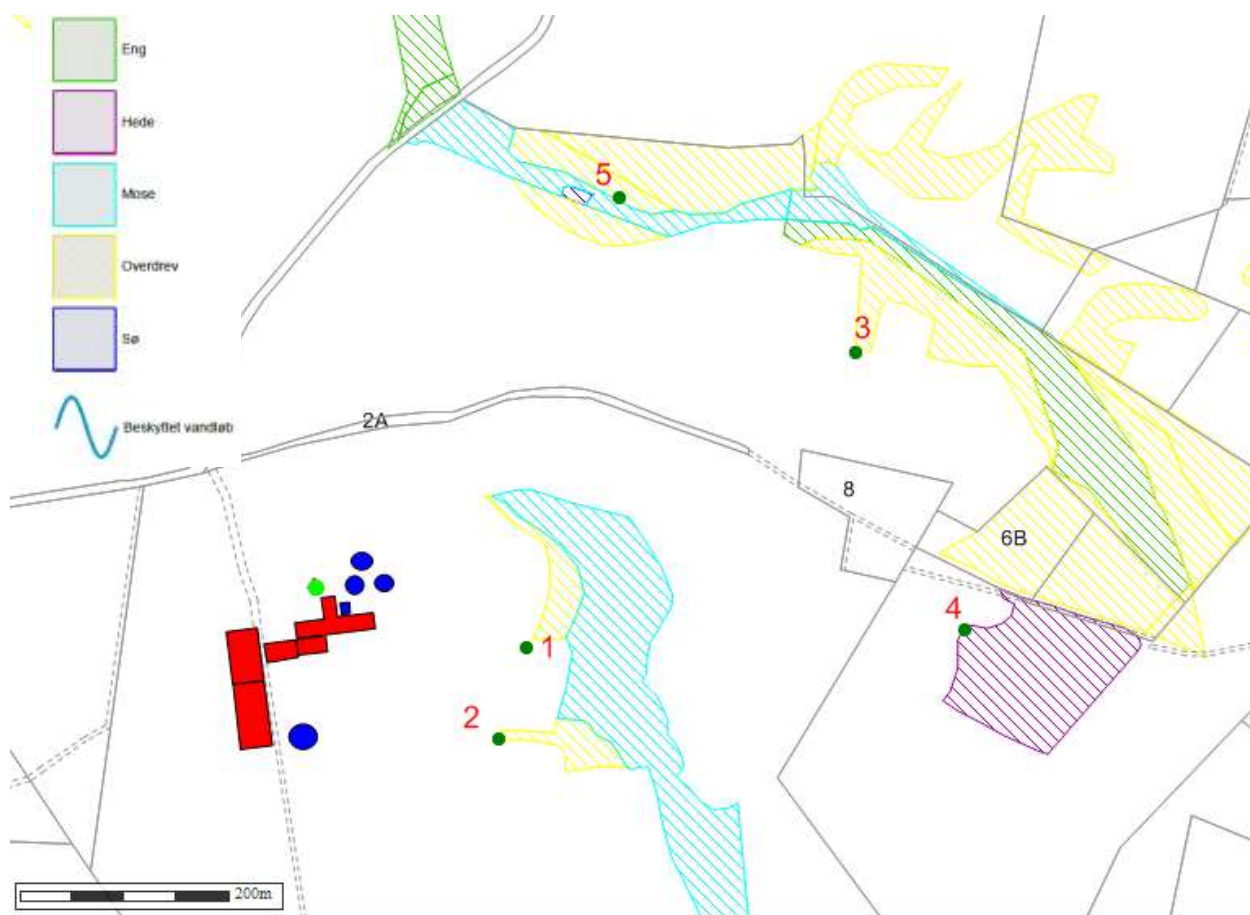
Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer i 2011, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter.

Naturpunkt	1	2	3	4	5
Naturtype	Overdrev	Overdrev	Overdrev	Hede	Overdrev
Natur-kategori	3	3	2	3	2
Vurderingsmetode*	A	A	A	C	C
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10-20	10-20	10-20	10-20	10-20
Baggrundsbelastning (2012) (kg N/ha per år)	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,3	0,6	0,1	0,1	0,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	(1,0)	(1,0)	(1,0)	(1,0)	-
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	2,4	2,5	0,4	0,3	0,4
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	-	-	-	-	1,0
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ (m) - ca	155	160	560	575	465
Besigtiget (dato)	2011	2011	2011	-	-
Planstatus	Særligt værdifuldt naturområde	Særligt værdifuldt naturområde	Særligt værdifuldt naturområde	Særligt værdifuldt naturområde	Særligt værdifuldt naturområde

*Vurderingen er foretaget ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luffotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.).

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-5

Table II. Registrerede plantearter for overdrev.

Naturpunkt	1
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Alm. brunelle, Håret høgeurt, Alm. kamgræs, Knold-rottehale,
<i>Alm. typiske arter</i>	Høst-borst, Eng-brandbæger, Mose-bunke, Fløjlsgræs, Alm. hundegræs, Alm. hvene, Alm. hønsetarm, Fin kløver, Hare-kløver, Alm. kongepen, Mælkebøtte sp, Ager-padderok, Bidende ranunkel, Rødknæ, Alm. røllike, Lancet vejbred
<i>Problemarter</i>	Rød-kløver, Hvid-kløver, Alm. rajgræs, Lav ranunkel, Alm. rapgræs, Ager-tidse, Tusindfryd, Glat ærenpris
<i>Øvrige arter</i>	Mark-ærenpris, Skærplantefamilien

Table III. Registrerede plantearter for overdrev.

Naturpunkt	2
<i>Særligt værdifulde positive arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Alm. enghavre, Tormentil, Hundeviøl, Bægerlav sp.
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Blåbær, Blåhat, Strand-engelskgræs, Krat-fladbælg, Græsbladet fladstjerne, Mark-frytle, Vellugtende gulaks, Alm. gyldenris, Håret høgeurt, Smalbladet høgeurt, Alm. kamgræs, Liden klokke, Alm. kællingetand, Alm. pimpinelle, Knold-rottehale, Rundbælg, Lav skorsonér, Tjærenellike, Muse-vikke
<i>Alm. typiske arter</i>	Høst-borst, Bølget bunke, Mose-bunke, Mark-bynke, Fløjlgræs, Blød hejre, Krybende hestegræs, Alm. hundegræs, Alm. hvene, Alm. hønsetarm, Gul kløver, Rødkløver, Mælkebøtte sp, Ager-padderok, Bidende ranunkel, Eng-rapgræs, Plæne-kransemos, Rødknæ, Alm. røllike, Slåen, Snegle-humlebælg, Rød svingel, Alm. syre, Lancet vejbred, Smalbladet vikke, Tveskægget ærenpris
<i>Problemarter</i>	Gråbynke, Gederams, Hindbær, Hvidkløver, Alm. kvik, Vild kørvel, Stor nælde, Gråpil, Japansk pileurt, Alm. rajgræs, Alm. rapgræs, Kruset skræppe, Blød storkenæb, Horse-tidsel, Ager-stedmoderblomst, Skvalderkål, Tusindfryd
<i>Øvrige arter</i>	Hvid anemone, Alm. hylde, Krumhals

Tabel IV. Registrerede plantearter for overdrev.

Naturpunkt	3
<i>Røddistede arter</i>	Plettet kongepen (VU)
<i>Særligt værdifulde positive arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Alm. enghavre, Tandbælg, Bægerlav sp., Rensdyrlav sp.
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Blåhat, Blåmunke, Strand-engelskgræs, Græsbladet fladstjerne, Mangeblomstret frytle, Mark-frytle, Hedelyng, Håret høgeurt, Smalbladet høgeurt, Alm. kællingetand, Krybende pil, Rundbælg, Gul snerre, Lyngsnerre, Sandstar, Fåre-svingel, Muse-vikke, Sandskæg
<i>Alm. typiske arter</i>	Eng-brandbæger, Bølget bunke, Mark-bynke, Fløjlsgæs, Gulerod, Blød hejre, Krybende hestegræs, Alm. hundegræs, Alm. hønsetarm, Gul kløver, Harekløver, Rødkløver, Alm. kongepen, Prikbladet perikon, Bidende ranunkel, Rødknæ, Alm. røllike, Bjerg-rørhvene, Humle-sneglebælg, Rød svingel, Alm. syre, Dusksyre, Lancet vejbred, Smalbladet vikke
<i>Problemarter</i>	Gyvel, Hindbær, Hvidkløver, Rejnfan, Tusindfryd, Douglasgran, Rynket rose, Alm. stedmoderblomst, Klitfyr, Rødgran, Mangebladet lupin
<i>Øvrige arter</i>	Bitter bakkestjerne, Alm. røn, Alm. mangeløv, Alm. engelsød, Markfirling, Birk. Sp., Rødel, Kløvplade

Tabel V. Registrerede plantearter for hede.

Naturpunkt	4
<i>Særligt værdifulde positive arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Tormentil
<i>Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)</i>	Blåhat, Alm. cypresmos, Alm. engelsød, Hedelyng, Hundehvene, Håret høgeurt, Smalbladet høgeurt, Kattesæg, Alm. mangeløv, Smalbladet mangeløv, Gul snerre, Sandstar, Fåre-svingel
<i>Alm. typiske arter</i>	Bølget bunke, Markbynke, Alm. eg, Alm. hvene, Engriflet hvidtjørn, Alm. røllike, Bjerg-rørhvene, Alm. syre, Lancet vejbred, Musevikke, Rundbælg, Bitter bakkestjerne, Stor fladstjerne
<i>Problemarter</i>	Klitfyr, Hindbær, Alm. kvik, Selje-røn, Douglasgran, Agertidsel, Skvalderkål, Stor nælde, Rynket rose, Vild kørvel, Rejnfan
<i>Øvrige arter</i>	Alm. hyld, Alm. røn, Eng-rapgræs, Brombær sp., Alm. hundegræs

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Nordlige Kattegat. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 %-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.040 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹⁴ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25, og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2.680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.309.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹⁵. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

ELLER: Vurdering af påvirkningen på det Nordlige Kattegat samt på Skagerrak

Udspredningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til det Nordlige Kattegat og Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet for arealer ved afvanding til Kattegat

Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af det kystnære habitatområde "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (Habitatområde nr. 14) og Natura 2000 området "Hirsholmene og Elling Ås udløb" (Habitatområde nr. 4). Ifølge Natura 2000-basisanalysen for Hirsholmene og Elling Ås ud-

¹⁴ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

¹⁵ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.

løb er det marine miljø i Kattegat påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer på grund af strømforholdene.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for habitatområderne.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager, ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosfor-udvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Miljøstyrelsen opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland der i vandplanen betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvandede bugter og vige (naturtype nr. 1160). Der kan være tvivl om, hvorvidt vandområdet skal karakteriseres som "et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret". Af hensyn til forsigtighedsprincippet, har Hjørring Kommune valgt, at næringsstofudvaskningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.765 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til det Nordlige Kattegat 1.559 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹⁶ fra et ansøgt projekt udgøre 21,83 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 2.425 ha, i et område med en reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis

¹⁶ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 80,4 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 1 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra det ansøgte udgøre ca. 800 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 10.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 1 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Nordlige Kattegat" og "Læsø" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 74.712 til 71.178.

Kommunen vurderer, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for kvægsædskifter og arealer udlagt til vedvarende græs eller energiafgrøder (det er et generelt krav, at græs (inkl. energiafgrøder)+majs+roer udgør mere end 30 %)		Andel af sædskiftet med græs eller kløvergræs	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
K1	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	98	65
K2	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	96	65
K3	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	94	60
K4	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	92	60
K5	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	94	50
K6	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	92	50
K7	45-54 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	88	45
K8	45-54 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	86	45
K9	55-64 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	86	35
K10	55-64 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	84	35
K11	65-95 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	65-95 %	80	30
K12	Sædskiftet knyttet til husdyrbrug omfattet af 2,3 DE/ha undtagelsen	særligt krav	80	særligt regel
K13	Vedvarende græs eller energiafgrøder som pil, elephantgræs o.lign. Energiafgrøder medregnes i de > 95 %.	> 95 %	50	0